

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Євген БІРЮКОВ 1983 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2007 році закінчив Національний аграрний університет за спеціальністю «Енергетика сільськогосподарського виробництва». З жовтня 2023 року навчався в аспірантурі за денною формою здобуття вищої освіти у Київському національному університеті технологій та дизайну за спеціальністю 051 Економіка, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету технологій та дизайну від 08.07.2025 р. № 234, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Ірини МЯГКИХ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри підприємництва та бізнесу Київського національного університету технологій та дизайну;

Рецензентів –

Поліни ПУЗИРЬОВОЇ, доктора економічних наук, професора, доцента кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну;

Олени БУДЯКОВОЇ, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну;

офіційних опонентів –

Саміри ПЛЕЦЬКОЇ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри економіки повітряного транспорту Державного університету «Київський авіаційний інститут»;

Інні СОХАНЬ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Сумського національного аграрного університету

на засіданні 4 вересня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки Євгену БІРЮКОВУ на підставі публічного захисту дисертації «Формування інноваційного розвитку людського потенціалу для підвищення конкурентоспроможності малого і середнього бізнесу в Україні» за спеціальністю 051 – Економіка.

Дисертацію виконано у Київському національному університеті технологій та дизайну Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: Зорина ШАЦЬКА, доктор економічних наук, професор, доцент кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису; основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості полягають у обґрунтуванні теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо розроблення і впровадження організаційно-економічного механізму формування інноваційного розвитку людського потенціалу в контексті функціонування HR-екосистеми підприємств малого та середнього бізнесу в умовах цифровізації в Україні.

Основні положення, що визначають наукову новизну дисертаційної роботи полягають у наступному:

уперше:

- запропоновано концептуальний підхід інноваційного розвитку людського потенціалу, що базується на формуванні HR-екосистеми, як складової частини загальної екосистеми малого та середнього бізнесу, яка функціонує на базі застосування новітніх цифрових інструментів та EdTech-технологій, що фокусується на підборі кадрів, плануванні кар'єрного розвитку, організації й автоматизації кадрової роботи, мотивації, оцінки та конкурентоспроможності людського потенціалу; це дозволило забезпечити інтеграцію новітніх цифрових компетентностей в інноваційний розвиток людського потенціалу.

удосконалено:

- алгоритм комплексного оцінювання інноваційного розвитку людського потенціалу в МСБ, що на відміну від наявних, охоплює етапи постановки цілей, формування матриці компетенцій, збирання та опрацювання даних, розрахунку групових та інтегральних індексів, SWOT-аналізу та планування розвитку; це дасть можливість імплементувати кількісний та якісний підходи у процеси прийняття кадрових рішень та забезпечить не лише точкове вимірювання окремих характеристик, а й цілісну картину інноваційного кадрового потенціалу підприємства;

- методику аналізу конкурентоспроможності людського потенціалу підприємств малого і середнього бізнесу, що на відміну від існуючих, ілюструє взаємозв'язок між продуктивністю праці персоналу та рівня інноваційного розвитку цифрових навичок; це надало можливість встановити рівень інноваційного розвитку персоналу МСБ в умовах цифрової економіки;

- стратегічні напрями інноваційного розвитку людського потенціалу МСБ в умовах індустрії 5.0, що різняться в частині набуття новітніх інструментів EdTech, які дали змогу побудувати диверсифіковану матрицю інноваційного розвитку, у контексті якої працівники здобувають нові компетенції інноваційного типу;

- організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку людського потенціалу підприємств малого та середнього бізнесу, який на відміну від

наявних, базується на синергічному поєднанні інструментів, методів і важелів; застосування на практиці даного механізму надало можливість сформулювати та запропонувати стратегічні, тактичні та оперативні заходи безперервного навчання та мотивації персоналу, результатом яких стало підвищення рівня конкурентоспроможності МСБ;

- методику оцінювання рівня інноваційного розвитку людського потенціалу, яка відрізняється від наявних, запропонованими домінуючими складовими, а саме, креативною, ринковою, інноваційною та інтелектуальною, що дали змогу провести ранжування індивідуальних показників цих складових та спрогнозувати значення векторів «квадрату інноваційного розвитку людського потенціалу» підприємств для малого та середнього бізнесу.

набули подальшого розвитку:

- категоріальний апарат у сфері людського капіталу, який відрізняється в частині осмислення ключових понять «людський потенціал» та «людський капітал», що дало змогу сформулювати авторське визначення інноваційного розвитку людського потенціалу, як процесу впровадження новітніх підходів технологій, методів та програм, спрямованих на підвищення і оптимізацію можливостей, знань, навичок і талантів персоналу для досягнення якісного конкурентоспроможного розвитку малого та середнього бізнесу;

- класифікаційні ознаки індивідуальних чинників впливу на людський потенціал, що на відміну від наявних, визначають особистісні компетенції в частині критеріальних ознак розвитку людського потенціалу малого та середнього бізнесу;

- методичний інструментарій оцінювання стану малого та середнього бізнесу, що відрізняється в частині виявлення подальших перспективних напрямів його розвитку, які актуалізовані на збільшення конкурентоспроможності та розширення своєї присутності на зовнішніх ринках.

Здобувач має 17 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей – у фахових виданнях України з економіки категорії Б, 1 розділ у закордонній колективній монографії, 10 публікацій – у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій:

1. Biriukov Yevhen A modern look at the concept of innovative development of human potential. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2023. Вип. 50. С. 98-106. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2023.50.0.5009>

2. Бірюков Є. В. Концептуальні підходи до інноваційного розвитку людського потенціалу малого і середнього бізнесу. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2024. Грудень. С.50-58. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15038696>

3. Shatska Z., Biriukov Y. Theoretical and methodological approaches to assessing the formation of innovative development of human potential of small and medium businesses. *Менеджмент*. 2024. №2(40). С.115-132. DOI: <https://doi.org/10.30857/243206.2024.2.9>

4. Шацька З. Я., Бірюков Є. В. Передумови формування людського потенціалу в контексті інноваційного розвитку та конкурентоспроможності

бізнесу. *Ефективна економіка*. 2025. №2. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.33>

5. Шацька З. Я., Бірюков Є. В. Перспективи розвитку людського потенціалу в умовах цифровізації вищої освіти в Україні. *Ефективна економіка*. 2025. №4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.4.23>

6. Бірюков Є. В. HR-екосистема, як інструмент інноваційного розвитку людського потенціалу малого та середнього бізнесу. *Вчені записки університету «КРОК»*. 2025. №2 (78). С.142-152. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-78-142-152>

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Ірина МЯГКИХ, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, професор кафедри підприємництва та бізнесу Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Поліна ПУЗИРЬОВА, рецензент разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, доцент кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Олена БУДЯКОВА, рецензент разової спеціалізованої вченої ради, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Саміра ПІЛЕЦЬКА, опонент разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки повітряного транспорту Державного університету «Київський авіаційний інститут». Оцінка позитивна, зауважень немає.

Інна СОХАНЬ, опонент разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Сумського національного аграрного університету. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада PhD 10483 присуджує Євгену БІРЮКОВУ ступінь доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю – 051 Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації подається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Ірина МЯГКИХ